

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Supplerande retningslinjer for bacheloroppgåva

Vedtatt av dekan 3.4 2017 og gjeldande frå 1. august 2017.

Bacheloroppgåva skal fokusere på eit spesielt fagområde innanfor den enkelte utdanning og er eit sjølvstendig arbeid som skal vere sakleg, fagleg og syne evne til refleksjon. Den skal vise inngåande kjennskap til faget, formidla gjennom eit valt tema. Den skal og reflektere dei læringsutbytte-skildringane som er skissert for den enkelte utdanning slik dei står i Studieprogrammet.

Bacheloroppgåva skal byggje på etablerte kunnskapstradisjonar innan helse- og sosialfag ved å vere orientert mot aktuell anerkjent litteratur som grunnlag for analyse og drøfting. Helse og sosialfaga representerer ein brei, kompleks og samansett kunnskap som både omhandlar teknologi og prosedyrar, men også etikk, relasjon, kommunikasjon og kontekst. Når fokuset er på menneske i sjukdom, krise, og sårbare posisjoner, krevjast det ein tilnærming basert på varsemnd og respekt.

Forskingsetikk

Å utarbeida ei bacheloroppgåve reknast som ei opplæring til systematisk akademisk arbeid eller forskning. Forsking må ikkje utsette menneske for fysisk eller psykisk smerte, og mennesket har rett til integritet og vern mot innsyn i sitt privatliv som omtalt i:

Lov om personvern: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-04-14-31?q=personvern>

Lov om helseforskning: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-20-44>

Studentar har i utgangspunktet ikkje anledning til å innhente datamateriale til bacheloroppgåva frå pasientar, klientar eller pårørande. Om studenten hentar data frå informantar som ikkje fell inn under desse gruppene skal konfidensialitet og teieplikt sikrast slik at kjeldane ikkje kan kjennast igjen. Innhenta materiale skal oppbevarast slik at opplysningane ikkje kan kome på avveie, eller sporast digitalt. Anonymitet føreligg når materialet ikkje kan koblast til person eller stad (World Medical Association). Alle undersøkingar som tar i bruk personopplysningar eller helseopplysningar er meldepliktige og krev godkjenning enten frå Norsk senter for forskingsdata (NSD) eller frå Regional forskningsetisk komite. (REK) Sjølvstendige bacheloroppgåver skal utformast slik at dei ikkje fell inn under krava som gjeld i helseforskningslova eller personopplysningslova, dvs. at dei ikkje krev godkjenning av REK eller har meldeplikt til personvernombodet. Dersom oppgåva utelukkande skal registrere anonyme opplysningar er prosjektet ikkje meldepliktig. Korleis databehandling kan gjennomførast slik at prosjektet ikkje blir omfatta av meldeplikt går fram av NSD sine nettsider: http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/vanlige_sporsmal.html?id=21

For meir informasjon sjå Retningslinjer om forskingsetikk i bacheloroppgåver:

<http://www.hib.no/siteassets/dokumenter-regelverk/forskingsetikk-bacheloroppgave.pdf>

Dersom ein student ønsker å samle inn data sjølv innan desse rammene, må dette avklarast med rettleiar i god tid. Rettleiar er ansvarleg for at forskingsetiske omsyn er teke hand om.

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Dersom studenten har gjort undersøkingar i løpet av praksisperiodane, kan ikkje desse brukast i ein bacheloroppgåve utan at dette er avklart med praksis og praksisstaden sitt kvalitetssystem. Studentar på bachelornivå kan delta i større forskingsprosjekt saman med forskar ved høgskulen eller andre forskingsinstitusjonar. I slike tilfelle må rettleiar sikre at forskingsprosjekta er forsvarleg klarert, og dei nødvendige løyve er innhenta.

Oppgåva si innhald og form

Kvar utdanning på FHS har utarbeida eigne læringsutbytteskildringar for heile bacheloremne og til sjølve bacheloroppgåva. Desse læringsutbytteskildringane er retningsgivande for utforming av bacheloroppgåva, og skal spegle desse. Nokre av skildringane er felles for alle utdanningane på fakultetet medan nokre vil vere spesifikk for den enkelte utdanning.

Felles for utdanningane er at vi har to rådande sjangrar for akademisk oppgåveskriving;

* Prosjektrapport

* Essay

Det er oppgåva si hensikt og innhald som avgjer forma på oppgåva.

Prosjektrapport

I ein prosjektrapport inngår både teori og empiri. Teoridelen skal bestå av eit relevant utval av eksisterande vitskapelege forklaringar og anerkjent kunnskap om temaet. Teori kan ein hente frå både vitskapelege rapportar, lærebøker, forskingsartiklar eller anna akademisk litteratur. Empirien omfattar konkrete undersøkingar for å få ny kunnskap og/eller etterprøve eksisterande kunnskap. Ein prosjektrapport er basert på datamateriale innhenta ved hjelp av ein eller fleire relevante forskingsmetodar: Litteraturstudium, observasjon, spørjeskjema, intervju og case-studium, osv. Emneskildringane i ulike utdanningane med tilhøyrande litteraturlister vil angje kva for forskingsmetodar som er mest aktuell innan dei enkelte utdanningane.

Prosjektrapporten skal vanlegvis omfatte følgjande element, presentert i kvar sitt kapittel: Innleiing – Teori – Metode – Resultat – Drøfting – Konklusjon. Rekkefølga og inndelinga kan variere ut frå kva som er innhald og tema i rapporten. Teori og metode kan byte plass, resultat og diskusjon kan bli slått saman til eit kapittel. For alle utformingar er det viktig å understreke at delane skal danne ein heilskap frå innleiing, om hovuddel til konklusjonen.

Essay

Eit essay som ein faglitterær tekst krev at ein er sakleg og klar, samtidig skal essayet ha ein personleg stil med personleg erfaring, forteljing og refleksjon. Sjølv om essayforma inviterer til assosiasjonar skal komposisjon fram stå med ein rød tråd, men ikkje punktvis mot ein konklusjon. Utgangspunkt kan vere personlege erfaringar og kjensler, men teksten må ikkje bli privat, den må ha allmenngyldig interesse i fagfeltet. Språket er ofte farga av det personlege engasjementet og essayisten låner gjerne virkemiddel frå skjønnlitteraturen med språklege bilete, samanlikningar og kontrastar. Essayet må ha eit rett skriftspråk.

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Refleksjon er det dominerande trekket i framstillinga, og forma er som ein indre samtale: tvilande, spørjande, dialogisk og assosierande. Eit essay kan omhandle nye perspektiv på faglege emne. Teksten kan følge ein dialogisk struktur, ved å stille spørsmål og reflektere systematisk rundt spørsmåla. Det skal aktivt vise til faglitteratur for å styrke eigne synspunkt eller for å setje motstridande tekstar opp mot kvarandre.

Bruk av kjelder, utforming og tekniske kriteriar

Det er strenge krav til å vere etterretteleg og eksplisitte tilvisingar til dei kjeldene ein byggjer oppgåva på, jf. [Plagiat og fusk ved oppgaveskriving, eksamen og prøver](#). Ei god oppgåve er kjenneteikna ved at den brukar anerkjende kjelder til teori og forskning og at den viser god tilvisingsteknikk. Gjennom korrekt sitering skal det kome tydeleg fram kva som er henta frå andre sitt arbeid og kva som er eigne bidrag.

Oppgåva skal streve etter bruk av originalkjelder når det visast til anerkjente teoretikarar. Unntaksvis nyttar ein sekundærlitteratur som kjelde.

For meir informasjon om kjedebbruk og om referansestilen APA6th, sjå Søk og skriv. Bacheloroppgåva skal skrivast innan ramma av maksimalt 10 000 ord. For oppgåver med 2 til 4 studentar, maksimalt 12 000 ord.

Oppgåva skal følge dei krav som ein finn i Tekniske retningslinjer for oppgaveskriving ved FHS.

Rettleiing

4 rettleiingsstimar er obligatoriske. Ein kan søke om utvida tid for rettleiing ut frå dokumenterte grunnar. Søknad om utvida tid for rettleiing sendast fagseksjonsleiar.

Studenten har sjølv plikt til å ta kontakt med rettleiar, avtale rettleiing og opprette avtale for rettleiing. <http://www.hib.no/siteassets/dokumenter-skjema/avtale-om-veiledning-bacheloroppgaven.pdf>

Vurdering av oppgåva

Bacheloroppgåvene blir evaluert av ein kommisjon som er samansett av ein ekstern og ein intern sensor. I ein del tilfelle er rettleiar og intern sensor. Dette kan variera.

Bacheloroppgåva skal reflektere læringsutbytteskildringa som ligger i den enkelte utdanning, men den skal og nivåmessig vere i tråd med læringsutbytteskildringane som ligg i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/uh/utbyttebe skrivelser kvalifikasjonsr ammeverk endelig mars09.pdf>

Oppgåva skal ha ein "rød tråd" frå tema, om avgrensing i problemstilling, til konklusjon i avslutninga. På denne måten set ein krav til god «indre samanheng.» Metoden studenten har valt skal vere hensiktsmessig for prosjektet og konsistensen i argumentasjonen skal vere i fokus i vurderinga av det samla arbeidet. Oppgåva skal gje svar på den oppgitte problemstillinga, og vise kunnskapsgrunnlaget som dette svaret byggjer på. Oppgåva skal og vise evne til argumentasjon og drøfting.

Oppgåva må vere svart på innan bestemte etiske retningslinjer.

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Karakterar skal gis innan dei etablerte nasjonale retningslinjene:

§ 11-2. Karakterskala. Utrekning av endeleg karakter

(1) Vurderingsuttrykk er greidd/ikkje greidd vurdering eller gradert karakter frå A til E for greidd vurdering og F for ikkje greidd vurdering. Følgjande kvalitative forklaringar gjeld for dei ulike karaktertrinna:

Karakter	Nemning	Generell, ikkje fagspesifikk beskriving av vurderingskriteria
A	Framifrå	Framifrå prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av sjølvstende.
B	Svært god	Svært god prestasjon. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og sjølvstende.
C	God	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Kandidaten viser god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.
D	Nokså god	Ein akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Kandidaten viser ei viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.
E	Tilstrekkeleg	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Kandidaten viser lita vurderingsevne og sjølvstende.
F	Ikkje greidd	Prestasjon som ikkje tilfredsstillar dei faglege minimumskrava. Kandidaten viser både manglande vurderingsevne og sjølvstende.

Kommisjonen vil også vere merksam på korleis kjelder blir brukt. Plagiering oppdagar ein som oftast ved at teksten endrar karakter, for eksempel når det gjelder flyt og/eller bruk av omgrep.

Lov om universiteter og høgskoler §§ 4-7 og 4-8 gir regler om fusk og forsøk på fusk, og reaksjonen kan vere annullering av eksamen og utestenging i inntil eitt år. I forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, kapittel 10 er det å anse som fusk eller forsøk på fusk å presentere andre sitt arbeid som sitt eige (plagiat).

Lenker:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2016-12-21-1851>

Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller vilkår for å gå opp til eksamen regnes bl.a.:

- Å ha ulovlege hjelpemiddel tilgjengeleg under eksamen
- Å presentere andre sitt arbeid som sitt eige (plagiat)
- Å sitere kjelde eller på anna måte nytte kjelde i skriftlege arbeider utan tilstrekkeleg kjeldetilvising (plagiat). Å sitere eller på annan måte nytte eigne tidlegare eksamensarbeider utan tilstrekkeleg kjeldetilvising
- Å ha skaffa seg tilgang til eksamen ved å ha fuska på prøve og liknande som er vilkår for å gå opp til eksamen, eller på feil grunnlag fått godkjenning for deltaking på obligatorisk undervising eller andre obligatoriske aktivitetar
- Ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidatar eller grupper
- Å handle i strid med denne forskrifta eller retningslinjer for den enkelte eksamen

Gjennom arbeid med bacheloroppgåva blir det forventa at studenten har gjort seg kjent med aktuelle lovverk, retningslinjer og forskrifter.